SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2016/541

2016 m. vasario 15 d.

kuriuo Graikija įspėjama, kad imtųsi deficito mažinimo priemonių, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti (2015/1410) ([1])

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 9 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 126 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito, ir dėl to nustatyta perviršinio deficito procedūra. Stabilumo ir augimo pakte, pagal kurio korekcinę dalį įgyvendinama perviršinio deficito procedūra, numatyta struktūra, kuria palaikoma Vyriausybės politika, skirta greitai grįžti prie tvirtos biudžeto būklės atsižvelgiant į ekonominę situaciją;

(2) 2009 m. balandžio 27 d. pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnio 6 dalį Taryba nusprendė, kad Graikijoje susidaręs perviršinis deficitas;

(3) 2010 m. gegužės 10 d. pagal SESV 126 straipsnio 9 dalį ir 136 straipsnį Taryba priėmė Graikijai skirtą Sprendimą 2010/320/ES ([2]), kuriuo siekiama sugriežtinti ir sustiprinti fiskalinę priežiūrą bei įspėti Graikiją imtis deficito mažinimo priemonių, kaip manoma, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti ne vėliau kaip iki 2014 m. termino. Taryba nustatė perviršinio deficito padėties ištaisymo terminą – 2014 m. ir metinius valdžios sektoriaus deficito tikslus;

(4) Tarybos sprendimas Nr. 2010/320/ES buvo keletą kartų iš esmės keičiamas. Kadangi reikėjo padaryti daugiau pakeitimų, siekiant aiškumo 2011 m. liepos 12 d. jis išdėstytas nauja redakcija Tarybos sprendime 2011/734/ES ([3]). Vėliau, nuo 2011 m. liepos 8 d. iki 2012 m. gruodžio mėn., tas sprendimas buvo keletą kartų iš esmės pakeistas ([4]);

(5) labai pablogėjus Graikijos finansinei padėčiai, euro zonos valstybės narės nusprendė kartu su Tarptautinio valiutos fondo suteikta daugiašale pagalba suteikti jai paramą stabilumui užtikrinti, kad būtų užtikrintas finansinis stabilumas visoje euro zonoje. Nuo 2010 m. gegužės mėn. iki 2015 m. birželio mėn. euro zonos valstybės narės paramą teikė per dvišalę Graikijos paskolų priemonę ir kaip Europos finansinio stabilumo fondo (EFSF) paskolą. Kreditorių parama buvo teikiama nustačius išsamias politikos sąlygas, įskaitant reikalavimą, kad Graikija laikytųsi Tarybos sprendimo 2011/734/ES ir vėlesnių jo pakeitimų;

(6) 2015 m. liepos 8 d. Graikija paprašė finansinės pagalbos pagal Europos stabilumo mechanizmą (toliau – ESM) trejų metų paskolos forma, ir 2015 m. liepos 12 d. buvo pasiektas principinis susitarimas dėl 86 000 mln. EUR paskolos suteikimo Graikijai. Liepos 17 d. ESM valdytojų taryba pavedė Europos Komisijai kartu su Europos

([1]) Šis aktas iš pradžių buvo priimtas tik anglų kalba ir paskelbtas OL L 219, 20.8.2015, p. 8
([2]) OL L 145, 2010 6 11, p. 6.
([3]) OL L 296, 2011 11 15, p. 38.
([4]) Tarybos sprendimas 2011/791/ES (OL L 320, 2011 12 3, p. 28), kovo 13 d. Tarybos sprendimas 2012/211/ES (OL L 113, 2012 4 25, p. 8), 2012 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas 2013/6/ES (OL L 4, 2013 1 9, p. 40).

Centriniu Banku ir Tarptautiniu valiutos fondu vesti derybas dėl susitarimo memorandumo, kuriame išdėstytos politikos sąlygos dėl 2015–2018 m. finansinės pagalbos programos pagal ESM sutarties 13 straipsnio 3 dalį;

(7) vadovaujantis 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo ([1]), ypač jo 7 straipsniu, valstybė narė, ESM prašanti skirti finansinę pagalbą, turi parengti makroekonominio koregavimo programą (toliau – programa) Tarybai tvirtinti. Tokia programa turėtų būti užtikrinta, kad būtų priimtas reformų, reikalingų viešųjų finansų tvarumui didinti ir reglamentavimo aplinkai gerinti, rinkinys;

(8) Graikijos parengta programa buvo patvirtinta Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/544 ([2]);

(9) Reglamento (ES) Nr. 472/2013 10 straipsnio 2 dalies b punkte taip pat nustatyta, kad, jei valstybei narei, kuriai pagal to reglamento 7 straipsnį taikoma makroekonominio koregavimo programa, yra taikomas ir sprendimas pagal SESV 126 straipsnio 9 dalį dėl perviršinio deficito padėties ištaisymo, metiniai biudžeto tikslai jos makroekonominio koregavimo programoje integruojami į sprendimą įspėti pagal 1997 m. liepos 7 d. Reglamento (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo ([3]) 5 straipsnio 1 dalį; be to, makroekonominio koregavimo programoje nurodytos priemonės tiems tikslams pasiekti taip pat integruojamos į sprendimą įspėti pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 5 straipsnio 1 dalį. Reglamento (ES) Nr. 472/2013 10 straipsnio 2 dalies a punkte taip pat nustatyta, kad valstybei narei netaikoma pareiga pateikti ataskaitas pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 5 straipsnio 1 dalį. Galiausiai Reglamento (ES) Nr. 472/2013 10 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta, kad stebėsena vykdoma, kaip numatyta to reglamento 7 straipsnio 4 dalyje, ir valstybei narei netaikoma stebėsena pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 10 straipsnio 1 dalį ir 10a straipsnį, taip pat stebėsena, kuria grindžiamas bet koks sprendimas pagal to reglamento 6 straipsnio 2 dalį;

(10) pagal dabartines prognozes ekonominė veikla Graikijoje bus daug silpnesnė nei tikėtasi, kai 2012 m. gruodžio mėn. buvo paskutinį kartą iš dalies pakeistas Tarybos sprendimas 2011/734/ES. Numatoma, kad 2015 m. ir 2016 m. realusis ir nominalusis BVP bus daug žemesnio lygio, negu buvo numatyta Komisijos 2015 m. pavasario prognozėje ir tai lėmė netikrumas dėl politikos, nepakankamas reformų įgyvendinimas, valdžios sektoriaus pajamų trūkumas, neveikiantys bankai ir kapitalo kontrolės priemonių nustatymas. 2015 m. rugpjūčio mėn. Komisija atnaujino BVP augimo prognozę, kad pagrįstų derybas dėl susitarimo memorandumo, reikalingo rengiant ESM programą. Pagal šią prognozę numatoma, kad 2015–2016 m. realusis BVP sumažės atitinkamai 2,3 % ir 1,3 % (palyginti su teigiamu 0,5 % ir 2,9 % augimu, 2015 m. pavasario prognozėje numatytu atitinkamiems metams), prieš pradėdamas didėti 2017 m. iki 2,7 %, o 2018 m. – iki 3,1 %. Šis ryškus ekonominio scenarijaus 2015–2016 m. pablogėjimas reiškia ir atitinkamą viešųjų finansų perspektyvos pablogėjimą nepakeitus politikos;

(11) apskaičiuota, kad Graikija pagerino struktūrinį deficitą 16 procentinių punktų BVP: nuo 15,2 % deficito 2009 m. iki apskaičiuoto 1 % pertekliaus 2014 m., taip užtikrindama struktūrinio balanso pagerėjimą 2009–2014 m., kuris yra gerokai didesnis už reikalavimą pagerinti bent 10 procentinių punktų BVP per Tarybos rekomenduotą laikotarpį. 2014 m. valdžios sektoriaus deficitas pasiekė 3,5 % BVP, o tai neviršija 2014 metams Tarybos sprendime nustatytos 4,5 % BVP valdžios sektoriaus deficito (pagal ESS2010) viršutinės ribos. Tačiau pirminio balanso rezultatas – 0,4 % BVP – buvo gerokai prastesnis negu tikėtasi ir nesiekė nustatyto 1,5 % tikslo dėl keleto veiksnių, įskaitant ekonomikos sąlygų pasikeitimą ir su tuo susijusį neigiamą poveikį biudžeto įplaukoms, fiskalinės politikos sušvelninimą ir padidėjusį ekonominį neužtikrintumą. Tačiau dėl prastėjančios makroekonominės aplinkos ir 2015 m. baigiančių galioti laikinų fiskalinių priemonių 2015 m. buvo neįmanoma pasiekti 3 % BVP pirminio balanso tikslo, numatyto 2012 m. gruodžio mėn. priimtame Sprendimo 2011/734/ES pakeitime. Todėl fiskaliniai tikslai buvo sumažinti atsižvelgiant į makroekonomines aplinkybes ir esamą fiskalinę padėtį ir siekiant trumpuoju laikotarpiu išvengti pernelyg griežtos fiskalinės politikos;

(12) todėl Graikija laikysis naujo fiskalinio plano, grindžiamo pirminio pertekliaus tikslais – – 0,25 %, 0,5 %, 1,75 % ir 3,5 % BVP atitinkamai 2015, 2016, 2017 ir 2018 m. ir vėliau. Fiskalinių tikslų trajektorija atitinka numatomą Graikijos ekonomikos augimo tempą jai atsigaunant po giliausio kada nors užfiksuoto ekonomikos nuosmukio. Persvarstytas planas reiškia tai, kad valdžios sektoriaus biudžeto deficitas 3 % BVP nebeviršys 2017 m.;

([1]) OL L 140, 2013 5 27, p. 1.
([2]) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 27.
([3]) OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

(13) pagal Komisijos tarnybų atnaujintą nominaliojo BVP augimo prognozę 2015 m. pirminis valdžios sektoriaus deficitas bus 7 631 mln. EUR (4,4 % BVP), 2016 m. – 6 166 mln. EUR (3,6 % BVP), 2017 m. – 4 089 mln. EUR (2,3 % BVP), o 2018 m. – 753 mln. EUR (0,4 % BVP);

(14) 2016 m. biudžetas, kurį turės priimti Graikijos parlamentas, yra dalis 2016–2019 m. vidutinės trukmės fiskalinės strategijos, kuria siekiama užtikrinti didelio masto ir pradiniame etape ypač intensyvų fiskalinį konsolidavimą, kuris leistų sutaupyti daugiau kaip 6 900 mln. EUR, t. y. beveik 4 % BVP;

(15) kadangi nepavyko užbaigti galutinės EFSF programos peržiūros, nebuvo sumokėti skolos tvarkymo mokėjimai, baigėsi EFSF programa ir buvo įvestos kapitalo kontrolės priemonės, susidarė naujos aplinkybės, dėl kurių dar labiau pablogėjo skolos tvarumo būklė. Tai lėmė mažesnis apskaičiuotas augimo įvertis, sumažinti pirminio pertekliaus tikslai, mažesnės numatomos privatizavimo pajamos, smarkiai išaugę bankų sektoriaus finansavimo poreikiai po to, kai buvo pradėtos taikyti kapitalo kontrolės priemonės, būtinybė padengti daugiau įsiskolinimų, susikaupusių, kai valstybė patyrė likvidumo trūkumą, ir vertinimo poveikis dėl euro nuvertėjimo specialiųjų skolinimosi teisių (SST) atžvilgiu. Dėl šių pokyčių pagrindiniame scenarijuje numatoma, kad skolos ir BVP santykis pasieks 198,3 % 2016 m., prieš pradėdamas mažėti iki 169,3 % 2020 m., 154,5–2022 m. ir 115,9 % – 2030 m.;

(16) atsižvelgiant į tuos veiksnius, reikia atnaujinti koregavimo planą perviršiniam deficitui ištaisyti. Graikijos prisiimtas įsipareigojimas siejasi ne tik su fiskalinio konsolidavimo priemonėmis, bet ir su tomis priemonėmis, kurių reikia norint puoselėti augimui palankią aplinką ir kiek įmanoma sumažinti neigiamą socialinį poveikį;

(17) kiekviena Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2016/544 reikalaujama priemonė yra būtina siekiant reikiamo biudžeto koregavimo. Kai kurios priemonės daro tiesioginį poveikį Graikijos biudžeto padėčiai, o kitos yra struktūrinės priemonės, dėl kurių vidutinės trukmės laikotarpiu pagerės fiskalinis valdymas ir bus užtikrinta patikimesnė biudžeto padėtis;

(18) atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, reikėtų peržiūrėti ankstesnius metinius biudžeto tikslus ir priemones tiems tikslams pasiekti. Nauji metiniai biudžeto tikslai ir priemonės tiems tikslams pasiekti yra nurodyti Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2016/544,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Graikija kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2017 m. ištaiso esamą perviršinio deficito padėtį.

2. Koregavimo plano perviršiniam deficitui ištaisyti tikslas – pasiekti metinius valdžios sektoriaus deficito tikslus, nustatytus Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2016/544; jis bus pagrįstas šiais pirminio pertekliaus tikslais: – 0,25 %, 0,5 %, 1,75 % ir 3,5 % BVP atitinkamai 2015, 2016, 2017 ir 2018 bei vėlesniais metais. Fiskalinių tikslų trajektorija atitinka numatomą Graikijos ekonomikos augimo tempą jai atsigaunant po giliausio kada nors užfiksuoto ekonomikos nuosmukio. Persvarstytas planas reiškia tai, kad valdžios sektoriaus biudžeto deficitas 2017 m. nebeviršys 3 % BVP.

3. Graikija priima ir visapusiškai įgyvendina visas fiskalines, ekonomines ir struktūrinio koregavimo priemones, įtrauktas į ekonominio ir finansinio koregavimo programą, patvirtintą Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/544.

4. Graikija pasirengusi imtis tolesnių priemonių, jei kiltų pavojus biudžeto planams. Biudžeto konsolidavimo priemonėmis užtikrinamas ilgalaikis augimą skatinantis valdžios sektoriaus struktūrinio balanso pagerėjimas.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo apie jį dieną.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2016 m. vasario 15 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M.H.P. VAN DAM